

C/2023/1188

21.11.2023 г.

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Изменение на Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна

(C/2023/1188)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 9 март 2023 г. Комисията прие своето Съобщение относно Временна рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна („Временна рамка при кризи и преход“) ⁽¹⁾.
2. Във Временната рамка при кризи и преход Комисията счита, че агресията на Русия срещу Украйна и преките и косвени последици от нея, включително санкциите, наложени от Европейския съюз (ЕС) или неговите международни партньори, и предприетите ответни мерки, например от Русия („настоящата криза“), създадоха значителна икономическа несигурност, нарушиха търговските потоци и веригите на доставки и доведоха до изключително големи и неочаквани увеличения на цените, особено на природния газ и електроенергията, но също така и на много други производствени фактори и суровини и основни стоки. Тези последици, взети заедно, причиниха сериозни затруднения за икономиката във всички държави членки в широк кръг от икономически сектори. Въз основа на това Комисията счете, че е целесъобразно да се определят критериите за оценка на мерките за държавна помощ, които държавите членки могат да вземат за преодоляване на тези сериозни затруднения с извънредните мерки, описани във Временната рамка за мерки при кризи и преход.
3. Въпреки че агресията на Русия срещу Украйна не е приключила, икономическото положение в Съюза се оказва като цяло устойчиво спрямо огромните сътресения, които претърпя. В есенната прогноза на Комисията ⁽²⁾ обаче се отбелязва, че икономиката на ЕС е загубила инерция и е отбелязала слаб ръст през първите три тримесечия на 2023 г. Икономическият растеж е по-нисък от предвидения в лятната прогноза и дори още по-слаб от пролетната прогноза. За 2024 г. БВП на ЕС все още се очаква да нарасне, но под потенциала и по-малко от очакваното през лятото. Общото положение на енергийните пазари се подобри от 2022 г. насам, цените на газа и електроенергията спаднаха, а рискът за сигурността на доставките намалю, също и благодарение на многобройните инициативи, предприети от Съюза за борба с енергийната криза.
4. Въпреки че все още съществуват общи рискове за енергийните доставки, Комисията счита, че извънредните мерки, определени във Временната рамка при кризи и преход въз основа на член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС за преодоляване на сериозни затруднения, могат постепенно да бъдат отменени, като се вземе предвид и рискът от нарушения, произтичащи от тези извънредни мерки. По-специално Комисията реши да не изменя постепенната отмяна на раздели 2.2, 2.3 и 2.7 от Временната рамка при кризи и преход, чийто срок на действие изтича на 31 декември 2023 г.
5. Въпреки това в есенната прогноза се отбелязва, че настоящата криза продължава да поражда рискове и продължава да бъде източник на несигурност. Това е от особено значение по отношение на развитието на енергийните доставки и цени през зимния отоплителен период с оглед на продължаващата уязвимост на енергийните пазари. Неотдавнашните случаи на нестабилност на пазара, например след събитията в Близкия изток и потенциалното им въздействие върху световните енергийни пазари, също показват, че пазарите са все още нестабилни и страхът от недостиг може да предизвика масови реакции със сериозни последици за цените. За да се даде възможност на държавите членки да запазят съществуващите мерки за подпомагане през този период, така че да се преодолеят тези специфични рискове и тяхното въздействие върху икономиките на държавите членки, Комисията реши да отложи постепенната отмяна на раздели 2.1 и 2.4 от Временната рамка при кризи и преход до 30 юни 2024 г., за да осигури необходимите гаранции и време за административно прилагане на необходимите мерки. С това удължаване максималните размери на помощта

⁽¹⁾ Съобщение на Комисията „Временна рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна“ (ОВ С 101, 17.3.2023 г., стр. 3).

⁽²⁾ Европейска икономическа прогноза, есен 2023 г., Институционален документ за европейската икономика 258, достъпен на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/4139ef72-9eb3-4fad-a116-ee87979f4d35_en?filename=ip258_en_0.pdf

съгласно раздел 2.1 ще бъдат пропорционално увеличени, за да обхванат специално зимния отоплителен период. Това ще позволи на държавите членки в този период на повишена несигурност и нестабилност на пазара да бъдат подготвени да предоставят бързо подкрепа на засегнатите предприятия, ако такава помощ е необходима, и да осигурят ефективно прилагане.

6. Въпреки че Комисията счита, че може да се наложи да бъде удължен срокът на действие на съществуващите схеми, като цяло не следва да има нужда от изцяло нови мерки за подкрепа, обхващащи периода до 30 юни 2024 г. Ако въпреки това държавите членки считат, че са необходими допълнителни схеми за помощ съгласно раздели 2.1 и/или 2.4 от Временната рамка при кризи и преход, Комисията ще обърне специално внимание на съществуващите изисквания, посочени в тези раздели, включително на точка 61, буква г), в която от съответната държава членка се изисква да представи обосновка, че помощта ще бъде от полза само за предприятия, засегнати от настоящата криза.
7. Комисията счита, че не е необходимо да се преразглеждат разделите от Временната рамка при кризи и преход, насочени към подпомагане на прехода към икономика с нулеви нетни емисии (т.е. раздели 2.5, 2.6 и 2.8), които се основават на член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС, тъй като те ще останат в сила до 31 декември 2025 г. Следователно тези раздели не са засегнати от настоящото изменение.

2. ИЗМЕНЕНИЯ НА ВРЕМЕННАТА РАМКА ПРИ КРИЗИ И ПРЕХОД

8. Точка 61, буква а) се заменя със следния текст:

„а. общият размер на помощта не надхвърля 2,25 милиона евро на предприятие в дадена държава членка във всеки един момент (*). Помощта може да бъде предоставена под формата на преки безвъзмездни средства, данъчни и платежни предимства или под друга форма, като например подлежащи на възстановяване аванси, гаранции (**), заеми (***) и капитал, при условие че общата номинална стойност на тези мерки не надхвърля общия праг от 2,25 милиона евро на предприятие в дадена държава членка; всички използвани стойности трябва да бъдат в брутно изражение, тоест преди облагане с данъци или други такси;

-
- (*) Помощта, предоставена въз основа на схеми, одобрени съгласно настоящия раздел, която е била възстановена преди предоставянето на нова помощ съгласно настоящия раздел, няма да се взема предвид при определянето на това дали съответният таван е надвишен.
- (**) Когато помощта се предоставя под формата на гаранции съгласно настоящия раздел, се прилагат допълнителните условия по точка 67, буква и).
- (***) Когато помощта се предоставя под формата на заеми съгласно настоящия раздел, се прилагат допълнителните условия по точка 70, буква ж).“

9. Точка 61, буква в) се изменя, както следва:

„в. помощта се предоставя до 30 юни 2024 г. (*);

-
- (*) Ако помощта се предоставя под формата на данъчно предимство, данъчното задължение, по отношение на което се предоставя това предимство, трябва да е възникнало не по-късно от 30 юни 2024 г.“

10. Точка 62, буква а) се заменя със следния текст:

„а. общата помощ в нито един момент не надвишава 280 000 EUR на предприятие с дейност в първичното производство на селскостопански продукти в дадена държава членка и 335 000 EUR на предприятие с дейност в секторите на рибарството и аквакултурите в дадена държава членка; (*) помощта може да бъде предоставена под формата на преки безвъзмездни средства, данъчни и платежни предимства или под друга форма, като например подлежащи на възстановяване аванси, гаранции (**), заеми (***) и капитал, при условие че общата номинална стойност на тези мерки не надхвърля общия съответен праг от 280 000 EUR или 335 000 EUR на предприятие в дадена държава членка; всички използвани стойности трябва да бъдат в брутно изражение, тоест преди облагане с данъци или други такси;

(*) Помощта, предоставена въз основа на схеми, одобрени съгласно настоящия раздел, която е била възстановена преди предоставянето на нова помощ съгласно настоящия раздел, няма да се взема предвид при определянето на това дали съответният таван е надвишен.

(**) Когато помощта се предоставя под формата на гаранции съгласно настоящия раздел, се прилагат допълнителните условия по точка 67, буква и).

(***) Когато помощта се предоставя под формата на заеми съгласно настоящия раздел, се прилагат допълнителните условия по точка 70, буква ж).“.

11. Точка 63 се заменя със следното:

„(63) Когато предприятието извършва дейност в няколко сектора, за които се прилагат различни максимални размери в съответствие с точка 61, буква а) и точка 62, буква а), съответната държава членка трябва да гарантира чрез подходящи средства, като например осчетоводяване по отделни сметки, че за всяка от тези дейности се спазва съответният таван, както и че общият максимален размер от 2,25 милиона евро на предприятие в дадена държава членка не е надвишен. Когато предприятието извършва дейност изключително в секторите, за които се прилага точка 62, буква а), общият максимален размер от 335 000 EUR на предприятие в дадена държава членка не следва да се надвишава.“.

12. Точка 72, буква а) се заменя със следния текст:

„а. помощта се предоставя до 30 юни 2024 г. (*);

(*) Чрез дерогация, когато помощта се предоставя само след последваща проверка на удостоверителните документи на бенефициера и държавата членка реши да не включва възможността да бъдат отпуснати авансови плащания в съответствие с точка 74, помощта може да бъде предоставена до 31 декември 2024 г., при условие че е спазен допустимият период, определен в точка 72, буква д).“.

13. Точка 72, буква б) се заменя със следния текст:

„б. помощта може да бъде предоставена под формата на преки безвъзмездни средства, данъчни (*) и платежни предимства или други форми, като например подлежащи на възстановяване аванси, гаранции (**), заеми (***) и собствен капитал, при условие че общата номинална стойност на тези мерки не надхвърля приложимия максимален интензитет на помощите. Всички използвани стойности трябва да бъдат в брутно изражение, тоест преди облагане с данъци или други такси;

(*) Ако помощта се предоставя под формата на данъчно предимство, данъчното задължение, по отношение на което се предоставя това предимство, трябва да е възникнало не по-късно от 30 юни 2024 г.

(**) Когато помощта се предоставя под формата на гаранции съгласно настоящия раздел, се прилагат допълнителните условия по точка 67, буква и).

(***) Когато помощта се предоставя под формата на заеми съгласно настоящия раздел, се прилагат допълнителните условия по точка 70, буква ж).“.

14. Точка 72, буква в) се изменя, както следва:

„в. помощта, предоставена под формата на подлежащи на възстановяване аванси, гаранции, заеми или други подлежащи на възстановяване инструменти, може да бъде преобразувана в други форми на помощ, като например безвъзмездни средства, при условие че преобразуването се извършва до 31 декември 2024 г.“.

15. В точка 72, буква д) определението за t се заменя със следното:

„t е даден месец — или период от няколко последователни месеца — между 1 февруари 2022 г. и най-късно 30 юни 2024 г. („допустим период“).“

16. В точка 73 се вмъква следната подточка д):

„д. за помощ, предоставена съгласно точка 73, букви а), б), в) и г) във връзка с допустимите разходи, направени между 1 януари 2024 г. и 30 юни 2024 г., ЕВІТДА през допустимия период може по изключение да бъде изчислена въз основа на календарната година, приключваща на 31 декември 2023 г.“
